

CONTACT
JAARGANG 64
DEC 2014
NR 4

HE MELS

contact

Driemaandelijks magazine van de stichting ESDA

- 02 Redactioneel De hemel
- 03 Meditatie Hemelse modder
- 04 Overdenking Hemelse bescherming
- 06 Gezondheid Hemelse sfeer
- 08 Boek bespreking Waar woont God?
- 09 Groen! Upcycle
- 10 Dialoog Een geestelijk medicijn
- 12 Interview Mart de Groot, gefascineerd door de hemel
- 14 Bijbels gezien Een ladder tot in de hemel
- 16 Relaties In contact met de buurt
- 18 Voedsel voor de geest Hemel op aarde
- 19 Tenslotte Engelenzang

FIJNE FEESTDAGEN EN
EEN GEZEGEND NIEUWJAAR!

DE HEMEL
Lydia Lijkendijk

DE HEMEL

➤ ‘Het lijkt mij
ontzettend leuk
om ‘in the cloud’
te zitten’

Vanaf mijn vroegste jeugd houd ik van verhalen. Ik hing aan de lippen van de meester als hij voorlas in de klas en zelf mocht ik ook graag verhaaltjes schrijven. Of ‘opstellen’, zoals dat heette in basisschooljargon. ‘Dat kind is een fantast’, zeiden mijn ouders hoofdschuddend tegen elkaar als ik thuiskwam met mijn pennenvruchten en ze trots liet lezen. Zelf heb ik meer het idee dat ik ben gezegend met een rijk voorstellingsvermogen - dat klinkt stukken beter. Het is een hele handige competentie als je schrijver bent.

colofon

Als kind had ik een vrij letterlijke opvatting van bijbelse verhalen en concepten. De duivel zag ik bijvoorbeeld voor me als een engerd in het zwart, op bokkenpootjes, met horens en een puntige staart. Pas veel later ontdekte ik dat de duivel een knappe vent is met een Audi, een Hugo Boss-pak en een driedagenbaard. Ook de hemel kreeg gaandeweg het opgroeien en het ontwikkelen van mijn voorstellingsvermogen een andere invulling. Verheugde ik me aanvankelijk op de glazen zee en straten van goud, inmiddels hoop ik op een wolk voor mezelf. Waarop ik mijn eigen feestje mag vieren en zelf de baas ben over de afstandsbediening van de hemelse geluidsdragers. Ik heb graag Bach op de speakers, maar heel erg graag ook The Beatles. Niet tegelijk hoor, overigens. Maar bewaar me voor opwekkingsliederen!

Mij staat bij dat we zullen arbeiden in de hemel, nou dat komt goed

uit. En het sluit heel mooi aan bij Het Nieuwe Werken hier op aarde. Het lijkt mij ontzettend leuk om niet alleen mijn gegevens daar op te slaan, maar ook zelf ‘in the cloud’ te zitten.

Mijn rijke voorstellingsvermogen heb ik niet van een vreemde. Een tijdje terug moesten wij een grafsteen uitzoeken voor mijn overleden vader. Dat is iets wat je niet wilt doen, maar dat er kennelijk bij hoort in dit aardse tranendal. Mijn moeder ging mee naar de grafmonumentenfirma. We gingen het gesprek aan over een zwerfkei en de plek die deze op het graf moest hebben. In het midden, of misschien liever aan de zijkant, want het was een dubbelgraf. ‘En wie moet daar dan liggen?’, vroeg mijn moeder, ‘aan de andere kant?’ De grafmonumentenmevrouw keek wat ongemakkelijk. Uiteindelijk bracht zij iets uit van: ‘Eh, u?’ ‘Dat valt nog te bezien’, verwierp mijn moeder dat idee onmiddellijk en zeer beslist, ‘ik ga misschien wel rechtstreeks naar boven!’ We kozen voor een kei in het midden. Vooral nog een uitstekende plaats.

Meer lezen over de hemel, hemels en hemelen? Deze **Contact** staat vol met artikelen erover. Ik wens u veel leesgenoegen. En natuurlijk, namens de redactie en alle medewerkers, gelukkige Kerstdagen en een voorspoedig 2015.

We spreken u graag in het nieuwe jaar weer.

Contact is een gratis uitgave van het Kerkgenootschap der Zevende-dags Adventisten

ESDA-Instituut Amersfoortseweg 18, 3712 BC Huis ter Heide

Tel: 030 - 6931509 | Email: esda@adventist.nl | Web: www.esda-online.nl

INGbank NL76 INGB 0000 0383 25 | Rabobank NL59 RABO 0155 9483 18

ESDA België Ernest Allardstraat 11, 1000 Brussel | Tel: 02-5113680 | ING Bank BE47 3100 1698 4180

Verantwoordelijke uitgever Jeroen Tuinstra, Gezellenstraat 12-1, 1030 Schaarbeek

Hoofdredacteur Lydia Lijkendijk **Redactiesecretaris** Joanne Balk-Geerlings **Redactie** Tom de Bruin, Rudy Dingjan, Henk Koning, Bert Nab, Jeroen Tuinstra

Vaste medewerkers Aad Berger - docent tekenen, Reinder Bruinsma - emeritus predikant & schrijver, Jurrïën den Hollander - predikant, José de Jongh - huisarts, Marie Rahajaan - kunstsociologe, Glenn Ripassa - docent hbo, Jeroen Tuinstra - voorzitter Belgisch Luxemburgse Federatie

Vormgeving Limelight.Design.Studio@gmail.com **Druk** Klomp Reproka, Amersfoort **Oplage** 3300 ex.

HEMELSE MODDER

Toen we met onze redactieraad bij elkaar zaten om dit themanummer door te spreken, was één van ons erg voor de bespreking van 'hemelse modder'. Daarmee wordt in de regel het recept van een niet te versmaden chocolademousse bedoeld. Maar dat recept hadden we al eens in een eerdere Contact gezet. En de recepten veranderen in de loop van de tijd wel iets, maar de basis blijft natuurlijk wel zo'n beetje hetzelfde.

Het liet me toch niet helemaal los. Zo'n enorme chocoholic ben ik nou ook weer niet, ook al is een Belgische bonbon op zijn tijd zeer welkom. Maar ja, om daar nou mijn bijdrage op deze plek in het blad mee te vullen leek me toch geen geweldig goed idee. Ik googelde 'modder in de Bijbel' en kwam daardoor bij het bijbelgedeelte van Johannes 9:1-14. Het verhaal over de blindgeboren man. Het lijkt ietwat vreemd wat Jezus doet. Hij spuwt op de grond en vermengt zijn speeksel met het zand tot modder. Dat papje smeert hij op de ogen van de blindgeboren man.

In de tijd van Jezus was het heel gewoon om speeksel als geneesmiddel te gebruiken. Met name voor oogziekten. Maar Jezus maakt nu modder. Hemelse modder zou je kunnen zeggen. En dat deed hij ook nog eens op sabbat, de dag waarop je niet geacht werd te werken. Het lijkt er dan ook op dat Jezus het sabbatsgebod overtrad met wat hij deed. En daar werd hij dan ook prompt op aangesproken. Niet op zijn methode, maar op het feit dat hij dit op sabbat deed.

Licht

Wel sneu, dat de discipelen van Jezus eigenlijk alleen maar oog hadden voor de achtergrond van de blindheid van de man, en niet voor de man zelf. Het lijkt erop

alsof alleen Jezus hem zag zitten. De discipelen, en zij niet alleen, dachten dat gevolgen van de zonde aan de buitenkant zichtbaar waren. Maar zit zonde niet aan de binnenkant? Jezus stuurde de blindgeboren man weg na de genezende modderbehandeling. Hij moest zich gaan wassen in het badhuis van Siloam. De man deed wat Jezus hem vroeg en toen hij terugkwam kon hij zien. Was het licht geworden. Hij zag toen ook Jezus voor het eerst. De man die hem zijn ogen geopend had. Jezus, het Licht der wereld.

Symbool

Jezus ziet mij. Ook mijn zonden, die aan de binnenkant zitten. En hij wil mij daaroverheen laten kijken, zodat ik het Licht der wereld zal zien. Mijn oog kan richten op waar het om gaat. Jezus biedt mij toekomstperspectief en dat wil hij mij graag laten zien. De genezingen van Jezus op sabbat vertellen allemaal de diepere betekenis van waarom Jezus naar deze aarde is gekomen. Zij staan symbool voor wat het uiteindelijke doel van zijn komst is.

Je kunt de modder zien als symbool voor de zonde, die menigeen verblindt. De hemelse modder van Jezus genas de blindgeboren man. Door dit verhaal in de Bijbel weet ik dat Jezus ook mijn duisternis weg wil nemen als ik mijn oog op hem richt.

➤ Jezus biedt mij toekomstperspectief

HEMELSE BESCHERMING
ds. Tom de Bruin

HE MELSE BE SCHER MING

4

overdenking

Mijn oma vertelde verhalen. Niet zomaar verhalen. Geweldige verhalen. Haar verhalen waren ons tv en ons internet samen. En beter nog dan dat. Het was voor mij als kind hemels dat mijn oma bij ons in huis woonde. Ze stond letterlijk dag en nacht voor ons klaar, en vooral klaar met verhalend entertainment.

Ik weet nog als de dag van gisteren dat mijn zusjes mij geregeld voor zonsopgang wakker maakten om naar oma te gaan voor een verhaal. Verhalen die nooit fictie waren ... maar soms wel érg overdreven. *Johnny die een dode os vond*, met alle smerige details en gevolgen van rondhangen bij een dood beest, was natuurlijk ons favoriete verhaal.

Hemelen

Helaas werd mijn oma met de jaren steeds vergeetachtiger. Op een gegeven moment wist ze niet meer wie Johnny was, en helemaal niet wie de os was. Gelukkig bleven andere verhalen haar bij tot aan het eind. Ondertussen is zij gaan hemelen, maar haar verhalen en liefde voor verhalen leven voort in ons, haar tientallen kleinkinderen. Hoewel ze ook spectaculaire verhalen vertelde, met de voor jongens zo geliefde smerige details, vertelde ze ons het liefst

over dingen van het geloof. Ze vertelde soms verhalen uit de Bijbel, maar vaker dingen over het geloof en wat ons in de hemel te wachten stond.

Beschermengelen

Wat mij nog altijd bijstaat is wat zij ons vertelde over engelen: wij hebben allemaal beschermengelen die op ons passen en over ons waken. Als ik weer eens diepe wonden had van het zoveelste skateboardongeluk, zei ze altijd dat mijn beschermengel me van ergere schade had gered. Als ik zo terugkijk, en ik me bedenk wat ik allemaal heb overleefd, denk ik dat ze groot gelijk heeft.

Ik houd van dat idee van engelen die over ons waken. Laten we eerlijk zijn, dat is een fijn gevoel. Dat je in alle momenten, zelfs als je alleen lijkt te zijn, een etherische bodyguard bij je hebt. Er staat iemand naast je die bovennatuurlijk machtig is, wiens enige taak het is jou te beschermen. Zeker weten een fijn gevoel!

Daniël de krijgsgevangene

De Bijbel praat nog wel eens over beschermengelen: in verhalen, redevoeringen en beloften. Een bekend verhaal gaat over Daniël, en toont de grote kracht van zijn beschermengel. U kunt het verhaal lezen in Daniël 6, ik vertel het kort na.

Daniël is een krijgsgevangene. Maar omdat hij erg slim is, rijst hij naar een positie van macht in het land waar hij als allochtoon woont. De autochtonen zijn jaloers en verzinnen een list: er komt een wet waarin staat dat mensen alleen de koning iets kunnen vragen. Aan geen ander mens of god mag iets gevraagd worden. Maar... Daniël is erg gelovig. Hij kan niet anders dan tot God bidden en hem dingen vragen.

➤ De Heer stuurt
zijn engelen.
Zij zullen je altijd
beschermen

Daniëls beschermengel

Daniël is dus schuldig en helaas krijgt hij de doodstraf: hij wordt gegooid in een kuil met leeuwen. De kuil gaat op slot en Daniël moet er blijven gedurende de nacht. De volgende dag blijkt Daniël nog te leven, waar de mensen erg versteld van staan. Maar de koning heeft het door: 'Daniël, dienaar van de levende God! Heeft je God, die jij zo trouw dient, je kunnen redden van de leeuwen?' (Daniël 6:21). 'Koning,' antwoordt Daniël, 'ik wens u een lang leven toe! Mijn God heeft zijn engel gestuurd. De engel heeft ervoor gezorgd dat de leeuwen hun bek niet open konden doen. Ze hebben me niets gedaan' (Daniël 6:22–23).

Bescherming voor iedereen

Daniëls beschermengel heeft hem gered. Nu zal het niet zo zijn dat een willekeurige christen met een gerust hart door het leeuwenhok in een dierentuin kan wandelen. Er zijn genoeg christenen gestorven aan van alles en nog wat. De redding van Daniël was een bijzondere gebeurtenis. Maar het principe van bescherming geldt onder alle omstandigheden. Misschien redt mijn engel me niet meteen van al het dodelijke gevaar, dood is immers deel van het leven, maar zijn aanwezigheid stelt wel gerust.

Veiligheid en rust

Hoe we dit moeten begrijpen, staat in een van de Psalmen: de dichtbundel van de Bijbel. Psalm 91 begint met geweldige mooie regels: 'Bij de Heer ben ik veilig, hij is de allerhoogste God. Bij hem vind ik rust, hij is de machtige God.' Nu denk je misschien: waar zijn de beschermengelen? Die komen zo. Dit is de inleiding: God, de Heer, geeft veiligheid en rust. Als ik om me heen kijk, als ik de zorgen, de oorlogen, het gevaar, de crisis, de paniek zie, dan denk ik dat we toe zijn aan veiligheid en rust. Eerlijk gezegd, als ik moest kiezen tussen vegetarische leeuwen of rust in mijn leven, dan koos ik het tweede.

Bouwend op veiligheid en rust gaat het gedicht verder en op een gegeven moment komen de beschermengelen aan bod. 'Het kwaad kan je niet raken. Want de Heer stuurt zijn engelen. Zij zullen je altijd beschermen, waar je ook bent' (Psalm 91:10–11). Een geweldige belofte. Niet alleen zeer bijzondere mensen als Daniël ontvangen een engel, ook wij, gewone mensen, zijn beschermd door de engelen. Onzichtbare, krachtige wezens die ons helpen. Die ons rust geven in onrustige tijden en veiligheid in onveilige dagen.

Hemels

Deze engelen zijn onlosmakelijk verbonden met een andere belofte van God. 'De engelen zijn alleen maar geesten die God dienen. God stuurt ze om de mensen te helpen die gered zullen worden' (Hebreeën 1:14). Beschermengelen en redding gaan hand in hand. God wil alle mensen redden van de ellende in het leven. Hij wil ze een nieuw leven geven, vol vreugde, zonder verdriet. Een hemels leven. Tot die tijd ontvangen de mensen engelen die helpen. Engelen die alvast hemelse veiligheid en hemelse rust geven.

HE MELSE SFEER

We hebben het goed met onze kinderen, maar soms heeft de sfeer in huis en aan tafel zeer te lijden door onderlinge conflicten. De toon is gezet het lijkt dan alsof je op een weg rijdt waarop omkeren onmogelijk is. Over en weer is er commentaar op het gedrag van de ander en wordt er bij incidenten 'altijd' de schuld bij de ander gelegd ...

Pubergedrag komt overal voor en dat is voor veel ouders een troost. Het is niet altijd makkelijk om daarin een juiste houding te vinden, rustig te blijven en in gesprek te blijven. Gelukkig zijn er wel handvatten voor ouders met pubers. Dat komt neer op praten, praten en nog eens praten.

Luisteren

Door regelmatig gesprekjes te voeren met uw kind leert het onbedoeld wat het betekent om te luisteren naar de ander. Het leert zijn ervaringen te delen, zijn emoties te uiten, een mening te geven en oplossingen te bedenken voor een probleem. U leert uw kind kennen en u weet wat uw kind bezighoudt. Dingen samen doen, als gezin, helpt ook.

Geef complimenten en kies een positieve insteek

Pubers zijn over het algemeen zeer gevoelig voor complimenten. Laat merken dat u veel goeds ziet in uw kind en trots bent op hem of haar. Laat u opbouwend uit over uw kind.

Laat uw kind weten dat er dagelijks voor hem of haar gebeden wordt. Ook bij conflicten is een positieve insteek belangrijk. Laat op een positieve manier merken dat u uw kind wilt helpen. U geeft hierin zelf een voorbeeld van conflicthanting. U kunt aangeven wat wenselijk is en kunt samen zoeken naar gewenste situaties waarin u allebei tevreden bent.

Stel open vragen

Probeer open vragen te stellen. Open vragen beginnen met een vraagwoord zoals: hoe, wie, wat, waar, wanneer of welke. Bij gesloten vragen geeft uw kind een kort antwoord met ja, nee, goed of leuk. Probeer vervolgens niet meteen uw eigen mening te geven; laat uw gedachten bij uzelf en ga na of u uw kind goed begrepen hebt. Daarna is het goed uw eigen mening, uw kant van het verhaal weer te geven. Het is goed om dit in de vorm van een ik-boodschap te doen: 'Ik maak me zorgen wanneer jij een half uur te laat thuis komt', klinkt beter dan: 'Nu ben je weer te laat'.

➤ Gelukkig zijn er wel handvatten voor ouders met pubers

Maak afspraken

Bij gesprekken over ongewenst gedrag of een conflict is het goed om hiervoor een aparte afspraak te maken en u te houden aan alleen dat onderwerp. Haal er geen andere onderwerpen bij. Aangeraden wordt om afspraken maken over hoe u en uw kind met elkaar praten. Ook nu benoemt u wat wenselijk is, bijvoorbeeld: 'met een vriendelijke stem praten'.

Time out

Bij hoogoplopende ruzie is praten niet direct mogelijk; dan is een time out een adequate oplossing. Praten komt later. Soms beseft je als ouder dat je eerder had moeten optreden. Geef dat aan en geef ook aan dat het vanaf nu anders gaat. Blijf zelf boven alles vriendelijk en beheers uzelf.

Ik weet niet hoe het met u zit, maar bij dit alles heb ik Gods leiding nodig!

WAAR WOONT GOD?
ds. Henk Koning

WAAR WOONT GOD?

8

boekbespreking

Adventistische perspectieven kwam in het najaar van 2013 met de eerste publicatie uit: *Waar woont God?* Met als veelzeggende ondertitel: Een zoektocht langs altaren, tenten, tempels en andere plaatsen van aanbidding.

De schrijver, Jean Claude Verrecchia, geboren in Frankrijk, is nieuwtestamenticus en theologisch docent op Newbold College in Engeland. Hij is niet alleen een vakbekwaam theoloog maar ook een boeiend verteller. Hij heeft een plezierige en uitnodigende schrijfstijl. Hij doorspekt zijn betoog met eigentijdse voorbeelden die het boek doen lezen alsof het een roman is. Het is op kundige wijze vertaald door ds. Reinder Bruinsma. Verrecchia neemt zijn lezers mee op een interessante reis door de bijbelse verhalen met de onderliggende vraag: Waar woont God?

Thema: woonplaats van God wisselt

De vraag waar God woont zal door nogal wat christenen snel beantwoord kunnen worden met: in de hemel. Zo simpel maakt Verrecchia zich er niet van af. In zijn zoektocht door de Bijbel neemt hij je etappe na etappe mee op een fascinerende reis. Hij laat daarin overduidelijk zien dat de vraag waar God woont in verschillende bijbelboeken anders wordt beantwoord. Heiligdommen in de Bijbel nemen soms de vorm aan van een steen, een

altaar of een heilige plaats, dan weer van een mobiele tent of een prachtige stenen tempel. In vergelijking met buurlanden heeft de tempel in Jeruzalem maar bescheiden afmetingen. Desondanks speelt deze tempel een cruciale rol in de geschiedenis van Israël.

Buitengewoon mobiel

Tegelijkertijd laat Verrecchia zien dat al in het Oude Testament een verschuiving zichtbaar wordt in opvattingen over de tempel als Gods woonplaats. Hij verwijst naar profeten die protesteren tegen een te statische en te vanzelfsprekende opvatting dat God alleen in die tempel zou wonen.

In het tweede deel van dit boek maakt Verrecchia duidelijk dat God buitengewoon mobiel is en van verhuizen houdt. Daarbij speelt een zichtbaar heiligdom, zoals een solide tempel, een steeds minder belangrijke rol, maar de zekerheid dat God graag bij de mensen woont komt juist steeds sterker naar voren.

Aanrader

Ik vind het knap dat een bijbelgeleerde een niet gemakkelijke materie op zo'n plezierige, open en vaak ook verrassende wijze ter sprake brengt. Regelmatig krijg je, net als bij een echte vakantiereis, nieuwe doorkijkjes en vergezichten die verrijkend zijn voor je inzicht in de Bijbel en je geloofsleven. Hoewel het boek veel diepgang biedt, leest het gemakkelijk. Hebt u altijd al meer willen weten over tempels, altaren of andere aanbidingsplekken, dan is *Waar woont God?* beslist een aanrader.

➤ God is buitengewoon mobiel en houdt van verhuizen

Jean Claude Verrecchia (hertaald door Reinder Bruinsma), *Waar woont God?*, Kerkgenootschap der Zevende-dags Adventisten ISBN/EAN 978-90-816345-2-6. Te bestellen via www.adventist.nl. Prijs € 12,95 exclusief verzendkosten.

UP CYCLE

UPCYCLE
Marie Rahajaan

Vorige week werd mijn fiets gestolen. In Amsterdam geen fiets hebben is ondenkbaar, dus mijn zoektocht naar een nieuwe fiets startte gelijk. Eerst bezocht ik verschillende fietswinkels bij mij in de wijk. Daarna vervolgde ik mijn zoektocht op internet, op websites zoals Marktplaats. Toevallig kwam ik ook op de website van Upcycle terecht.

Upcycling is een initiatief in Nederland om gebruikte en afgedankte fietsen een nieuw leven te schenken. Deze naam is ontleend aan het boek van Gunther Paoli uit 1996. Hierin beschrijft Paoli het concept om waarde toe te voegen aan een product dat wordt gerecycled.

Picasso en Zorn

Ook in de kunstwereld komt de term upcycling voor. Een voorbeeld hiervan is het kunstwerk *tête de taureau* (stierenhoofd) van Picasso. Dit kunstwerk, gemaakt in 1942, creëerde hij met behulp van een fietszadel en –stuur. Dit kunstwerk kwam dus tot stand door upcycling. Destijds zorgde dit werk voor zoveel ophef tijdens de Salon d'Automne, dat het werd verwijderd.

De Nederlandse kunstenaar Max Zorn is een contemporaine artiest die met behulp van bruin tape beeltenissen maakt. Met een scalpel snijdt Zorn figuren uit een met tape beplakte glasplaat. Op Youtube is een aantal video's te vinden waar te zien is hoe deze kunstwerken tot stand komen.

Duurzaam

Upcycling is een duurzame manier van productie. Door het hergebruiken van materialen ontstaat er minder afval. Daarnaast heeft dit tot gevolg dat er minder ruwe materialen gewonnen hoeven te worden. Bijkomende voordelen zijn: vermindering van de uitstoot van broeikasgassen, lucht- en watervervuiling. Recycling leidt helaas vaak tot een vermindering van de kwaliteit van het eindproduct. Bij upcycling wordt geprobeerd dit effect tegen te gaan.

Recycling versus upcycling

Er is nog een verschil tussen recycling en upcycling. Tijdens het recyclingproces worden materialen afgebroken en opnieuw gebruikt. Denk hierbij aan gerecycled papier of (plastic) flessen. Een typisch kenmerk van upcyclen is dat het product in de huidige staat, zoals het frame van een fiets, wordt gebruikt als basis voor een nieuwe fiets. Op internet zijn talloze voorbeelden te vinden van dit fenomeen. Wanneer u op 'upcycling' zoekt in een willekeurige zoekmachine komen er duizenden websites tevoorschijn. Een voorbeeld hiervan is Pinterest. Deze website is als het ware een digitaal prikbord waar leden afbeeldingen verzamelen van onderwerpen waar zij geïnteresseerd in zijn. Niet alleen fietsen, maar ook bruiloften, interieur of mode lenen zich uitstekend voor upcycling.

Bronnen:

Foto (ver links) 'Marlene'
Max Zorn:

www.maxzorn.com/gallery/

Foto (links) 'Tête de Taureau'

Pablo Picasso:

www.pablocicasso.org/bull-head.jsp

➤ Upcycling is een duurzame manier van productie

EEN GEESTELIJK MEDI CIJN

EEN GEESTELIJK MEDICIJN

Jurriën den Hollander

➤ Lees Spreuken
als u wijzer
wilt worden

Soms komt er een moment in het leven dat je het even niet meer weet, dat je je afvraagt wat nu goed is en waar de grens ligt. Als zo'n moment u overkomt, pak dan het boek Spreuken. Neem als een soort medicijn iedere dag een paar verzen tot u. Verdun het niet door tegelijkertijd tv te kijken. Neem het op een geestelijk lege maag. Neem niet te veel, want dan krijgt u een overdosis en werkt het medicijn misschien averechts omdat u het dan niet meer oppikt.

Leestip

Wanneer u gaat lezen in Spreuken, neem dan een moderne vertaling, bijvoorbeeld De Nieuwe Bijbelvertaling (2004), of zelfs de meest recente en dit jaar uitgekomen Bijbel in Gewone Taal (2014).

Wat doet het medicijn precies, hoe werkt het? Het medicijn bepaalt u bij de principes van een goed leven. Het verandert uw waarden waardoor uw leven beter wordt. Dat zegt de schrijver van Spreuken zelf ook. Als u doet wat de schrijver zegt, zal het goed met u gaan. 'Als je in acht neemt wat ik zeg, zul je leren wat oprecht, eerlijk en rechtvaardig is, dan volg je altijd het juiste spoor' (Spreuken 2:9).

Vorbij de angst

De zelfhulpgoeroe Brian Tracy zegt het zo: 'Integriteit is de kern van je bestaan, als je een integer mens bent kun je alles bereiken wat je wilt, want je hoeft voor niets bang te zijn.' Geen angst om te falen, geen angst voor wat anderen van je vinden, geen angst om niet goed genoeg te zijn. 'Angst voor mensen is een valstrik, wie op de Heer vertrouwt, wordt beschermd' (Spreuken 29:25).

Kennis en inzicht

Maar bevat Spreuken dan alleen een paar wijze raadgevingen of gaat het om meer? Spreuken heeft een bepaald godsdienstig denkkader. De schrijver spoort mensen niet alleen aan om een goed en eerlijk leven te leiden, maar ook om op zoek te gaan naar de bron. Hij noemt die bron 'het begin'. Hij zegt: 'Het begin van alle kennis is ontzag voor de Heer ...' (Spreuken 1:7a). Wie God kent en wie in zijn paden volgt, is beter af. 'Want het is de Heer die wijsheid schenkt, zijn woorden bieden kennis en inzicht' (Spreuken 1:6).

God is goed voor u

Samenvattend zou je kunnen stellen dat een relatie met God goed is voor u. Dit is niet zomaar een ideetje van een schrijver van Contact. Het is een wijsheid die al drieduizend jaar door velen is ervaren en bevestigd. Lees daarom Spreuken als u wijzer wilt worden. Vele mensen zijn door dit medicijn al beter geworden, dus waarom u niet?

Voor meer informatie en verdere studie over dit onderwerp bestel en kopie van het boekje *Dialoog*.

Het boekje *Dialoog* is te bestellen via www.adventist.nl.

Prijs € 17,50 inclusief verzendkosten.

GEFASCINEERD DOOR DE HEMEL

Mart de Groot

ge fasci neerd door de he mel

12

interview

Jouw werkvelden astronomie en theologie suggereren een fascinatie voor de hemel.

Wat heb je in beide disciplines ontdekt over de hemel?

➤ 'Aan het heelal ligt een plan ten grondslag'

Mart de Groot (Leiden, 1938), studeerde astronomie in Utrecht, waar hij ook promoveerde. Hij deed veertig jaar astronomisch onderzoek en werkte daarna zestien jaar als predikant. Nu hij met pensioen is, preekt hij nog af en toe en schrijft over de relatie tussen geloof en wetenschap. Hij kent de hemel letterlijk van binnen en van buiten.

Als eerstejaars student ontdekte ik de sterrenwereld. Zoveel verschillende sterren, planeten en melkwegstelsels. Die je, hoewel ver weg, toch verbazend nauwkeurig kunt bestuderen. Fascinerend. In mijn studententijd kwam ik ook in aanraking met de vermeende tegenspraak tussen geloof en wetenschap. In de Adventkerk vond ik antwoorden. Niet over verleden en toekomst van het heelal, maar over verleden en toekomst van mezelf. Nog fascinerender!

Astronomie is een prachtig vak. De enige informatie die we van de hemel ontvangen, is licht. Door toepassing van natuurkundewetten kunnen we daaruit een ongelooflijk aantal eigenschappen en grootheden van het buitenaardse afleiden. Zo is het heelal het laboratorium van de astronoom waar het heelal begrijpelijk wordt, maar toch ook uitdagend ingewikkeld is. Door die ingewikkeldheid loopt een rode draad die er op wijst dat het heelal niet zomaar bij toeval tot stand kwam; er ligt een plan aan ten grondslag. Een plan waar een kosmische intelligentie achter zit die een woonplaats voor menselijk leven construeerde. De aarde is niet alleen op het leven afgesteld, maar geeft ons ook een goede uitkijk op het heelal. Dat is een uitdaging om het handwerk van de schepper te bestuderen en hem daaruit te leren kennen: 'De hemel verhaalt van Gods majesteit, het uitspannel roemt het werk van zijn handen' (Psalm 19:1) en 'Kijk omhoog: wie heeft dit alles geschapen?' (Jesaja 40:26a). Deze teksten leggen een directe verbinding tussen de bestudering van de sterrenhemel en het leren kennen van de God die in de hemel woont.

Wat is hemels voor jou?

Mijn loopbaan als astronoom begon toen de toepassing van computers maar nauwelijks tot de astronomie was doorgedrongen. Astronomische waarnemingen gebeurden vaak met het oog aan de kijker in een koepel onder de koude nachthemel. Daar zit een groot brok romantiek in. Dat is hemels.

Als predikant ben je, onder andere, bezig met de studie van de Bijbel om Gods wil voor de mens te ontdekken en dan aan je gemeente of geloofsgemeenschap door te geven in preek of bijbelstudie. Van tijd tot tijd vind je dan iets moois wat je nooit eerder zo had gezien. Dat, en het doorgeven aan anderen, is ook hemels.

Je woont in Noord-Ierland. Is het daar hemelser dan in Nederland?

Toen we in 1976 vanuit het Chileense Andesgebergte naar Noord-Ierland verhuisden, was het met de heldere hemel gedaan. We kwamen aan op een hete zomerse dag, maar de strijd tussen katholieken en protestanten was in volle gang. En het aantal nachten dat goed astronomische waarnemingen kon opleveren, was miniem. Noord-Ierland heeft een landoppervlakte ter grootte van 40% van het Nederlandse oppervlak, maar er wonen maar 1,7 miljoen mensen. Dat is ongeveer 10% van de Nederlandse bevolking. Er is dus veel meer levensruimte dan in Nederland. Hemels!

Wat doe je als astronoom in zo'n onastronomisch klimaat? Je vlucht met je grote kijker naar een klimaat met veel heldere nachten, geen wolken, geen regen, dus woestijn. Tussen 1976 en 1996 ben ik regelmatig voor een maand naar Chili teruggedaan om daar nog eens heerlijk waar te nemen zonder de beslommingen van het dagelijks leven thuis. Ook hemels!

Waar op aarde is een mens het dichtst bij de hemel volgens de astronomie? En volgens de theologie?

In Chili woonden we een paar jaar op een hoogte van 2400 meter in de lagere Andes. Geometrisch gezien ben je dan 2400 meter dicht bij de hemel. Maar welk verschil maakt 2400 meter als zelfs het dichtstbijzijnde hemellichaam, de maan, zo'n 400.000 kilometer verder weg staat? En toch bouwen we nieuwe sterrenwachten bij voorkeur op steeds hogere bergen, want boven de 2000 meter ben je meestal boven de lagere wolken en heb je een heldere hemel. Astronomisch gezien zijn bergen dus plaatsen die je dicht bij het heelal brengen.

In de theologie betekent 'dichter bij de hemel' dicht bij God. Daar hebben bergen niets mee van doen. Dichter bij God kom je door je ogen op Jezus te vestigen, hem niet uit het oog te verliezen, zijn woorden in de Bijbel te lezen, te bestuderen en in de praktijk te brengen. Op bergen is het meestal rustig; geen drukke straten en lawaaierige menselijke bedrijvigheid. Dat soort stilte is ook zeer bevorderlijk om dicht bij God te komen.

Hoe rijm je met elkaar wat je in het universum ziet en wat je in de Bijbel leest?

God is the Schepper van hemel en aarde en hij heeft ook het bijbelwoord geïnspireerd. Omdat God zichzelf niet tegenspreekt, moeten de lessen die we van het heelal en vanuit de Bijbel ontvangen dus met elkaar in overeenstemming zijn. De moderne media stellen wetenschap en geloof tegenover elkaar op. Dat vindt zijn oorzaak zowel in ons tekortschieten in de conclusies die we trekken uit onze astronomische waarnemingen -gebaseerd op een wereldbeeld waarin God niet voorkomt- als in onze niet altijd correcte interpretaties van de Bijbel. Een juiste benadering van wetenschap en geloof moet tot overeenstemming leiden, maar het zal nog wel even duren voor we die volkomenheid bereiken.

Wat moeten de lezers van Contact weten over het thema 'hemels' vanuit jouw visie?

De sterrenhemel geeft ons een beeld van de zorg die God besteedt heeft aan zijn scheppingswerk, zodat we over de grote levensvragen kunnen nadenken. Daarnaast openbaart Gods zorg zich ook in het dagelijks leven als we onze ogen op hem gevestigd houden: zijn beloften in Deuteronomium 31:8 ('De Heer zelf gaat voor je uit, hij zal je bijstaan en geen moment van je zijde wijken') en Matteus 28:20 ('Ik ben met jullie, alle dagen, tot aan de voltooiing van deze wereld') zijn voor alle mensen.

EEN LADDER TOT IN DE HEMEL

EEN LADDER TOT IN DE HEMEL
Bert Nab

‘Hij zag een ladder die op de aarde stond en helemaal tot de hemel reikte, en daarlangs zag hij Gods engelen omhoog gaan en afdalen’ (Genesis 28:12).

Jakob droomt. Hij is op de vlucht voor zijn broer Esau. Die wil hem doden omdat hij hem het eerstgeboorterecht en de daarbij horende zegen heeft afgepakt. Wij halen daar misschien onze schouders over op, maar in de tijd van Jakob en Esau was dat een gewichtige zaak. De zegen voor de eerstgeborene maakte hem tot leider over de familie en verschaftte in de meeste gevallen een behoorlijk aanzien. Jakob is niet als eerste geboren, maar hij had wel de zegen ingepikt op een slinkse manier. Dit kon op geen enkele wijze worden teruggedraaid. Esau is laaiend en dreigt zijn broer van kant te maken. Daarom moet Jakob hals over kop op reis, ver van huis, weg van zijn moeder die hij zo aanbidt. Hij zal haar nooit meer terugzien.

Jakobs droom

Onderweg slaapt Jakob onder de sterrenhemel. Zijn hoofd ligt op

een steen, niet bepaald een comfortabel kussen, maar Jakob lijkt er geen last van te hebben. Hij slaapt en krijgt een droom. Hij ziet een ladder die op de aarde staat en helemaal tot in de hemel komt. Langs de ladder gaan engelen omhoog en omlaag, in die volgorde. De engelen rapporteren wat er op de aarde gebeurt en komen daarna terug om te dienen. Daarnaast ziet hij dat God bij hem is. Maar het meest bijzondere is misschien wel wat hij hoort. Jakob is een sjacheraar, iemand die steeds probeert het beste voor zichzelf eruit te slepen. Het typeert zijn leven, ook later nog, na de ervaring met de ladder. Je zou dan ook denken dat God hem in deze droom eens flink zijn oren komt wassen. ‘Jakob, gemene bedrieger, nou zie je wat er van komt als je niet eerlijk bent. Je zult op de blaren moeten zitten. Je leven zal een hel zijn als straf voor al je bedriegerij.’ Dat zou je denken. Maar niets van dat alles.

Ondersteuning van God

God bemoedigt Jakob. Hij vertelt hem wie hij is en wat hij voor hem zal doen. ‘Het land waar je op ligt te slapen zal in de toekomst van jou zijn. Je zal veel kinderen krijgen. Ik ga steeds met je mee en de mensen om je heen zullen wensen dat ze net zo gezegend waren als jij.’

God is met Jakob aan het werk. Jakob wil de eerstgeborene zijn en krijgt van God de ondersteuning

die hij nodig heeft. De manier waarop hij de zegen heeft ontvangen, komt niet meer ter sprake. God helpt Jakob hem te vertrouwen. Heel langzaam zal Jakob leren dat het leven niet uit liegen en bedriegen hoeft te bestaan.

Niet op eigen kracht

Jakob zal leren niet op eigen kracht te vertrouwen, maar op de kracht van de Heer en al zijn engelen die hem, ondanks de stommiteiten die hij heeft uitgehaald in zijn leven, niet in de steek laten, maar blijven steunen. Sterker nog, Jakob ervaart de zegen van God in zijn leven. De gebeurtenis in Betel, waar hij droomt over een ladder, is daarvan nog maar het begin. Een leven met God is hemels, vraag maar aan Jakob.

➤ Jakob is een sjacheraar, iemand die steeds probeert het beste voor zichzelf eruit te slepen

IN CONTACT MET DE BUURT

Glenn Ripassa

IN CON TACT MET DE BUURT

16

relaties

Ze zit alleen voor het raam en kijkt naar buiten. Sinds haar man is overleden, zit ze dagelijks voor het raam. Buiten ziet ze de kinderen spelen, de burens die gezellig een praatje met elkaar maken. De speeltuin die er voor de kinderen is gemaakt, ziet er gezellig uit. Waarom gaat ze zelf niet naar buiten? Ze weet het niet, ze durft het niet.

Ze kijkt uit naar de thuiszorg die haar elke avond komt helpen met het aan- en uitkleden. Blij dat ze even met iemand kan praten. De douche-avonden zijn het fijnst, want dan blijven de medewerkers van de thuiszorg langer. Ze vindt het wel jammer dat ze bijna elke avond iemand anders krijgt die haar helpt. Ach, maar ze zijn allemaal aardig. Ze zou wel iemand willen hebben met wie ze dagelijks kon praten. Maar wie wil nu met haar contact hebben?

➤ Oprechte aandacht is een stukje hemel op aarde

Wat kunt u doen?

In verschillende wijken in Nederland kampen veel bewoners met eenzaamheid en sociaal isolement. Hoe kunt u deze mensen helpen? Wat zou u als medeburgers praktisch kunnen doen om hen uit hun isolement te halen? En hoe bereikt u deze mensen? Wat zou u samen met uw buurtbewoners kunnen doen?

Een praktijkvoorbeeld

Een groep vrijwilligers heeft het initiatief genomen om een Huiskamer van de Buurt te starten. De doelgroep waarop zij zich richten bestaat uit senioren die eenzaam zijn of die weinig contact hebben in de wijk. De vrijwilligers willen graag iets betekenen voor hun wijk en ze willen mensen de kans geven om elkaar te ontmoeten. Vaak weten buurtbewoners niet van elkaar dat ze eenzaam zijn en op zoek zijn naar een 'maatje'. Het is dan fijn om lotgenoten te ontmoeten en samen afspraken te maken voor regelmatig contact. De bezoekers krijgen een grote stem in de Huiskamer om initiatieven te ontplooiën, ze kunnen aangeven waar ze behoefte aan hebben en waar ze eventueel hulp en steun bij nodig hebben. Sprekers van maatschappelijke organisaties en bedrijven kunnen uitgenodigd worden om informatie te geven waar de bezoekers behoefte aan hebben. Tijdens de ochtenden kunnen de bezoekers onder het genot van een kop koffie of thee met wat lekkers, een krant of tijdschrift lezen of een spelletje spelen. Of gewoon gezellig met elkaar praten.

Uitdaging

De mensen zullen voor de Huiskamer van de Buurt wel hun huis uit moeten gaan en dat is voor menig een een hele uitdaging. Maar voor de vrijwilligers is het project ook een uitdaging. Verschillende vragen komen naar boven. Hoeveel mensen zullen er komen en hoe divers is de groep die komt? Stel dat er niemand komt, wat doen we dan? Hoe maken we contact met

mensen die ons op het eerste gezicht niet aanstaan? Sluiten we wel aan bij de verwachtingen van de bezoekers? Kunnen we het gesprek wel gaande houden? Het belangrijkste dat een ieder zich moet afvragen, is: 'Houd ik van mensen?' Als het antwoord positief is, dan valt de rest te leren door in de praktijk aan het werk te gaan.

Aandacht bieden

Door oprechte aandacht te geven, kunt u uw buurtbewoners een stukje hemel op aarde geven. Een paar tips kunnen uitkomst bieden als u dat moeilijk vindt.

1 Benader een ander met een open houding, zodat een ieder mag zijn zoals hij/zij is. En ook al spreekt de ander u niet meteen aan, vergeet niet dat elke persoon verschillende kanten heeft. Het omgaan met verschillende soorten mensen is een boeiend proces. Op deze wijze leert u ook steeds meer facetten van uzelf kennen.

2 Echt contact kunt u maken door goed te luisteren naar de ander. Mensen die eenzaam zijn, hebben vaak veel te vertellen. En met name oudere mensen hebben een heel levensverhaal achter zich. Door de juiste vragen te stellen en oprecht te luisteren geeft u mensen het gevoel dat zij er mogen zijn. Vraag naar het werk dat ze gedaan hebben, hoe ze vroeger geleefd hebben, van welke muziek ze houden. Hoe het met hun kinderen gaat en als ze die hebben met hun kleinkinderen. De verhalen komen dan vanzelf.

HEMEL OP AARDE
Jeroen Tuinstra

Reinder Bruinsma

Kort gebed

Vader in de hemel, ik dank u dat ik er zeker van mag zijn dat er een hemel is. Waar u bent en de touwtjes in handen heeft van alles wat gebeurt. En ik dank u ook dat ik mag uitzien naar een hemels tehuis. Helpt u mij om vandaag al een beetje een hemel op aarde te scheppen om mij heen.

Bijbelgedeelte

‘Toen zag ik een nieuwe hemel en een nieuwe aarde. De hemel en de aarde van vroeger waren verdwenen, en ook de zee was er niet meer. Ik zag uit de hemel een heilige stad naar beneden komen, het nieuwe Jeruzalem. Die stad kwam bij God vandaan. Ze leek op een bruid die zich mooi gemaakt heeft voor haar bruidegom. Uit

de richting van de troon hoorde ik een luide stem, die zei: ‘Nu is God zelf op aarde. Vanaf nu zal hij bij de mensen wonen. De mensen zullen zijn volk zijn, en hij zal hun God zijn. Hij zal al hun tranen drogen. Niemand zal meer sterven, en er zal geen verdriet en geen pijn meer zijn. Want alles van vroeger is verdwenen.’

Openbaring 21:1-4 (BGT)

Het is een verademing voor Johannes om na al die bloedige beelden van onderdrukten, beesten, martelaren en pijn, nu een visioen te krijgen van een nieuwe hemel en een nieuwe aarde. Het oude leven met pijn en verdriet heeft afgedaan en een nieuw leven mag starten. We spreken vaak over hoe we aan het einde van alles naar de hemel zullen gaan, maar Johannes plaatst ons met beide voeten op de aarde. Onze uiteindelijke hoop is niet in de hemel maar hier op een nieuwe aarde. En het is niet dat wij bij God gaan wonen, maar dat hij bij ons komt wonen. Hoe het er allemaal uit komt te zien, weten we niet. Zelfs Johannes heeft moeite om alles wat hij ziet goed onder woorden te brengen.

Maar het allerbelangrijkste weet hij goed te verwoorden: God zal niet meer op afstand staan, maar als een lang verloren zoon, vriend of vader weer bij ons zijn. En door zijn aanwezigheid zal er geen ruimte meer zijn voor verdriet, pijn en zelfs de dood is er niet meer. Dat moet hemels zijn op die nieuwe aarde.

1 In welk opzicht staat God nu ver van ons af? En in welk opzicht staat God dicht bij ons?

2 Heeft u wel eens iemand verloren die u na jaren weer terugzag? Hoe was dat gevoel? Zou dat gevoel te vergelijken zijn met hoe u zich straks voelt op de nieuwe aarde?

3 Hoe belangrijk is het om nu al God te leren kennen als hij straks bij ons komt wonen op die nieuwe aarde?

Website

Voor het aanbod van onze gratis cursussen, verwijzen we u naar onze website www.esda-online.nl.

ENGELNZANG
Rudy Dingjan

en gelen zang

Mijn jonge kinderjaren bracht ik door in Limburg. Ik herinner me nog de boeiende spirituele ontmoetingen met de buurkinderen in Heerlen, die in de jaren vijftig allemaal nog deelhadden aan het rijke roomse leven.

Wij speelden samen bijvoorbeeld dopertje. Daarin liepen mijn buurtjes voor, want zij waren allemaal al gedoopt. Ik nog niet. Bovendien voerden zij de doop anders uit dan hoe ik dat altijd zag gebeuren. In de zandbak tilden ze mij op en strooiden wat zand over mijn hoofd. Daar bleef het bij, terwijl ik nog hing te wachten tot ik zou worden ondergedompeld. Toen ik mocht dopen kreeg ik geen enthousiaste reacties toen ik hen in het zand wilde onderdompelen. Dopertje speelden we voortaan alleen nog besprengend. Maar toen we een keer staand in een grote plas doperden, weet ik nog dat ik een paar druppeltjes wel erg magergertjes vond. Ik goot een vol conservenblik water over mijn dopeling. Vanaf toen mochten we geen dopertje meer spelen ...

Oma in de hemel

Ik merkte dat mijn buurtjes ook op een ander vlak voorliepen. Toen een oma overleden was, vormde dat in onze zandbak nog wekenlang h et onderwerp van gesprek. Er werd lustig op haar situatie los gefilosofeerd. Hoe zij al in de hemel was. Hoe zij kon zien wat wij allemaal uitspookten en dat zij alvast van engelenzang genoot. Dat was voor mij een hele openbaring. Mijn vader was predikant, maar ik had hem daar nooit over gehoord. Hij vertelde altijd dat Jezus bij zijn terugkeer iedereen die bij hem hoorde naar de hemel zou brengen. Dus dat bij iedereen

➤ Jezus heeft de dood overwonnen

de hemelse muziek op hetzelfde moment in de oren zou gaan klinken. Het verwarde me.

Kerstmis

We zitten in het jaargetijde waarin we stilstaan bij Kerstmis, de eerste komst van Jezus. We lezen over engelenkoren. De verwarring over wanneer wij deze zang gaan horen, heerst nog steeds. Ga je bij je overlijden gelijk naar de hemel? Of slaap je in je graf of urn tot Jezus je bij zijn terugkeer uit de dood opwekt?

Het Nieuwe Testament is het bijbeldeel dat na Jezus' hemelvaart geschreven is. Als je dat slechts vluchtig doorbladert, merk je al hoeveel belang de schrijvers aan Jezus' terugkeer hechtten. Volgens hen is Jezus voor niets geboren, heeft hij voor niets geleefd en is hij voor niets gestorven en opgestaan, als hij niet terugkeert om te verzilveren wat hij door zijn eerste komst tot stand heeft gebracht.

Goed nieuws

Hoe komt het dan dat vele christenen Jezus' terugkeer niet zo belangrijk vinden? Dat komt doordat de idee heeft postgevat dat mensen onsterfelijke zielen bezitten. Hoewel die gedachte niet uit de Bijbel komt, zijn christenen gaan denken dat zij bij hun overlijden alleen lichamelijk sterven. Hun ziel zou onmiddellijk ten hemel varen.

De Bijbel brengt wat dat betreft slecht nieuws en goed nieuws. Het slechte nieuws is dat het niet klopt. Wij beschikken niet over onsterfelijkheid. Alleen God bezit die. Wie sterft, gaat morsdood. Het goede nieuws: Jezus heeft bij zijn eerste komst de dood overwonnen. Als bewijs daarvoor is hij er zelf uit opgestaan. En hij zal terugkomen om de doden en levenden die in zijn koninkrijk horen onsterfelijkheid te schenken en naar de hemelse muziek te brengen.

Heeft u ook zo uw
gedachten over wat gewoon
is en wat niet?

Lees dan ook het volgende
nummer van Contact

Contact

is een gratis uitgave van het
ESDA-instituut, onderdeel van
het Kerkgenootschap der
Zevende-dags Adventisten

ESDA Nederland

Adres Amersfoortseweg 18,
3712 BC Huis ter Heide
Telefoon 030 - 6931509
INGbank NL76 INGB 0000 0383 25
Rabobank NL59 RABO 0155 9483 18

E-mail esda@adventist.nl

Web www.esda-online.nl

ESDA België

Adres Ernest Allardstraat 11,
1000 Brussel
Telefoon 02-5113680
ING Bank BE47 3100 1698 4180

GRATIS Download
Contact Magazine

ESDA Instituut ONLINE
Bijbellessen Online

‘Wat hier
vreemd is,
is elders heel
gewoon.’

Nederlands gezegde

